MGA KAGAMITAN SA LEKTYUR NG N.E.W. SEMINARY

Panimula sa Aklat ng Micas at sa Maliliit na Propeta

Pastor Hoon Kim, Setyembre 22, 2026, Mikas 1:1-9

Ipinapakilala ni Pastor Hoon Kim ang Aklat ng Micas sa pamamagitan ng pagpapakita kung paano nagsisilbi ang labindalawang Maliliit na Propeta bilang isang nagkakaisang salaysay ng pagtubos na tumuturo kay Cristo at sa Kanyang nalalabi. Sinisiyasat niya ang mapanganib na espirituwal na pagkabulok sa ilalim ng kasaganaan noong ikawalong siglo BC, at nananawagan sa mga lingkod ng Diyos na isabuhay ang makahulang pananangis at lubusang pagsisisi.

Aral ni Pastor Hoon Kim, N.E.W. Church. Isinalin mula sa Ingles sa tulong ng AI. Ibinahagi noong Nobyembre 12, 2026, bago ang buong pagsusuri.

Libreng pakinggan, i-download, at ibahagi: newexodusseminary.org/fil/2026-09-22-new-micah-1-introduction-to-the-book-of-micah/

Sa isang sulyap · Mga tala sa pagtuturo · Gabay sa Kasulatan · Pag-aaral ng mga salita · Mga lugar at takdang panahon · Balangkas ng aral · Gabay sa pag-aaral · Panalangin · Pagsusulit sa pagbabalik-aral · Sa loob ng tatlong minuto

---

Sa isang sulyap

- **Petsa:** Setyembre 22, 2026
- **Tagapagsalita:** Pastor Hoon Kim
- **Pangunahing Talata:** Micas 1:1–9 (may pagtukoy sa 2 Hari 14:23–29 at Micas 1:10–14)
- **Biblia sa Ingles:** New International Version (NIV)

Pangunahing Katotohanan

Tinatawag ng Diyos ang Kanyang iglesya na basahin ang Maliliit na Propeta hindi lamang bilang sinaunang kasaysayan, kundi bilang isang salamin na naglalantad ng huwad na kapanatagan at tiwaling pagsamba, at bilang isang bintana na naghahayag sa Mesiyas na nag-iingat at lubusang nagpapanumbalik sa isang mapagpakumbabang nalalabi.

Buod

Sa pambungad na araling ito tungkol sa Micas at sa Maliliit na Propeta, ipinapakita ni Pastor Hoon Kim kung paano nagsisilbi ang Aklat ng Labindalawa bilang isang magkakaugnay at nagkakaisang kabuuan na sumusubaybay sa soberanong pakikitungo ng Diyos sa Israel, Juda, at sa mga bansang Gentil. Sa paglalagay sa Micas sa konteksto ng kasaysayan noong ikawalong siglo BC, inihambing ni Pastor Kim ang pagsulong sa militar at ekonomiya sa ilalim ni Jeroboam II sa mapangwasak na espirituwal na pangangalunya at huwad na kapanatagan na nag-anyaya sa malupit na krisis mula sa Neo-Asiria. Sa pamamagitan ng paghahambing sa mga propeta noong ikawalong siglo (Oseas, Amos, at Micas), ipinapaliwanag niya kung paano ang panlabas na anyo ng relihiyon at pagtitiwala sa sariling lakas-militar ay humahantong sa lubos na kahihiyan, gamit ang mga heograpikong paglalaro ng salita ni Micas upang ipakita na ang kawalan ng katapatan ay nakaapekto sa bawat bayan. Hinihimok ang mga pastor na linangin ang isang tunay na makahulang puso: umiiyak at nananangis dahil sa tiwaling pagsamba, tinatanggap ang teksto ng propeta bilang salamin ng pagsisiyasat sa sarili, at kumakapit kay Cristo bilang ipinangakong Pastol na nagdadala ng lubusang pagpapanumbalik sa nalalabi.

Pangunahing Bahagi

1. **Ang Labindalawang Propeta Bilang Isang Nagkakaisang Aklat:** Pagtingin sa pag-unlad ng mga tema mula Oseas hanggang Malakias, na nakasentro kay Cristo, sa nalalabing iglesya, at sa Araw ng Panginoon.
2. **Konteksto sa Kasaysayan: Kasaganaan at ang Banta ng Asiria:** Pagsisiyasat sa paglawak ng teritoryo sa ilalim ni Jeroboam II (2 Hari 14) at ang lumalapit na sindak mula sa Imperyo ng Neo-Asiria.
3. **Paghahambing sa mga Propeta Noong Ikawalong Siglo (Oseas, Amos, Micas):** Paghambing ng espirituwal na pangangalunya, kawalan ng katarungan sa lipunan, at katiwalian ng mga pinuno laban sa tapat na pag-ibig ng Diyos sa tipan, katuwiran, at sa darating na Mesiyas.
4. **Makahulang Pananangis at Paglalaro ng Salita sa mga Bayan ng Juda:** Pag-unawa sa pisikal na pagdadalamhati ni Micas (Micas 1:8) at sa makahulang kabalintunaan sa mga bayan ng Shephelah (Micas 1:10–14) bilang tawag sa lubusang pagsisisi at pag-asa.

Mga tala sa pagtuturo

1. Makasaysayang Kaligiran

- **Ang Daigdig Noong Ikawalong Siglo BC:** Naglingkod si Micas noong ikawalong siglo BC sa panahon ng pamamahala nina Jotam, Ahaz, at Hezekias ng Juda [Micas 1:1]. Kasabay ng kanyang ministeryo si Isaias sa Juda at sumabay rin sa mas maaga o kasabayang ministeryo nina Amos at Oseas sa Israel.
- **Ang Panahon ni Jeroboam II (2 Hari 14:23–29):**
- Naghari si Jeroboam II nang 41 taon sa Samaria (789–748 BC).
- Naranasan ng Israel ang malaking pagbangon sa ekonomiya at teritoryo, pinalawak ang mga hangganan mula sa Lebo Hamat sa hilaga hanggang sa Dagat na Patay (Dagat ng Araba) sa timog, nabawi ang Damasco at Hamat [2 Hari 14:25, 28].
- Ang pagbawi na ito ay ipinropesiya ni Jonas na anak ni Amitai mula sa Gat Hefer [2 Hari 14:25].
- Naging posible ang pagpapalawak na ito dahil ang Imperyo ng Neo-Asiria ay dumaranas ng pansamantalang panloob na krisis sa politika at kahinaan.
- Naranasan din ng Juda ang katulad na pagpapalawak sa ilalim nina Amazia at Uzia, na sumulong patimog patungo sa Araba.
- **Ang Muling Pagbangon ng Asiria:**
- Mga limampung taon pagkatapos ng maagang paghahari ni Jeroboam II, naglunsad ang Imperyo ng Neo-Asiria ng mga kampanyang militar pakanluran.
- Kilala ang Asiria sa sukdulang kalupitan, panununog at pagsira ng lupain, pagpatay, malawakang pagpapatapon, at lubos na pagkawasak.
- Bumuo ang Aram (Siria) at Hilagang Israel ng isang koalisyon laban sa Asiria at pinilit ang Juda na sumali, na nagdulot ng hidwaan ng magkakababayan nang tumanggi ang Juda.
- Bumagsak ang Samaria noong 722 BC [2 Hari 17]. Nang maglaon, ang mga hukbo ng Asiria ay rumagasa sa mga bayang pananggalang ng Shephelah sa Juda patungo sa mga pintuan ng Jerusalem.
- **Kabuluhan sa Kasalukuyan:**
- Napansin ni Pastor Kim na ang pandaigdigang heopolitika (halimbawa, ang tensiyon sa pagitan ng US, Iran, Russia, Ukraine, at ang pakikipag-agawan ng China sa mga yamang mineral ng Africa at Gitnang Silangan) ay sumasalamin sa sinaunang tunggalian sa kapangyarihan. Itinuturo ng mga propeta sa mga mananampalataya na mahiwatigan ang soberanong kamay ng Diyos sa likod ng mga pangyayari sa daigdig at marubdob na ipanalangin ang kanilang mga bansa (partikular na hinahamon ang mga pastor sa Malawi at Zambia).

2. Arkeolohiya at Heograpiya

- **Lebo Hamat at ang Dagat na Patay:** Ang pinakahilaga at pinakatimog na mga palatandaan ng hangganan na nagtakda ng pinapangarap na mga hangganan nina David at Solomon na naibalik sa ilalim ni Jeroboam II [2 Hari 14:25].
- **Lakis:** Isang pangunahing napapaderang lungsod ng Juda sa pasilyong pananggalang ng Shephelah. Tinukoy ni Pastor Kim ang Lakis bilang isang nangungunang garison ng militar mula pa noong panahon ni Solomon, na kilala sa pag-aangkat ng mga kabayo at karwaheng pandigma mula sa Egipto. Kinondena ito ni Micas bilang "pasimula ng kasalanan sa Anak na Babae ng Sion" (Micas 1:13) dahil inilagay ng Juda ang pagtitiwala nito sa mga mekanikal na hukbong nangangabayo sa halip na sa Panginoon.
- **Moreset Gat:** Ang bayang sinilangan ni Micas sa mababang lupain ng Juda (Shephelah), malapit sa sinaunang Gat ng mga Filisteo.
- **Ang mga Bayan ng Shephelah (Micas 1:10–14):** Isang heograpikong pagkakasunod-sunod na sumusubaybay sa landas ng pagsalakay ng Asiria sa katimugang Juda patungo sa mga pintuan ng Jerusalem.

3. Mga Kaalaman mula sa Orihinal na Wika

- **Adonai Tzevaot (אֲדֹנָי צְבָאוֹת):** "Ang Panginoon ng mga Hukbo." Sa teolohiya ng mga propeta, Siya ang makalangit na Hari at Pinuno na bumababa mula sa Kanyang santuwaryo sa sansinukob upang hatulan ang kawalan ng katapatan at ipagtanggol ang Kanyang nalalabi [Prophetic Connecting Themes].
- **Shuv (שׁוּב):** "Bumalik" o "magsisi." Ang pangunahing pandiwang pampaksa ng Oseas, na naglalarawan sa pagsusumamo ng Diyos sa Kanyang di-tapat na kasintahang babae na bumalik sa relasyon ng tipan.
- **Tzedeq / Tzedaqah (צֶדֶק / צְדָקָה):** "Katuwiran" at "katarungan." Ang pangunahing teolohikong kahilingan ni Amos laban sa pagsasamantala sa tipan at pang-aapi sa lipunan.
- **Ambuye:** Salitang Chichewa para sa "Panginoon" / "Amo," na ginamit ni Pastor Kim upang iangkop ang hamon ni Amos sa konteksto: "Sino ang inyong tunay na Ambuye?"
- **Mga Paglalaro ng Salita sa Micas 1:10–14:**
- *Gat* (גַּת): Iniugnay sa pamamagitan ng pagkakatunog sa pandiwang *taggidu* (תַּגִּידוּ, "huwag sabihin/ipahayag").

- *Bet Ofra* (בֵּית לְעַפְרָה): "Bahay ng alabok"; iniutos sa kanila ni Micas na magpagulong-gulong sa alabok (*aphar*).
- *Safir* (שָׁפִיר): "Kaaya-aya" o "kagandahan"; lilipas sa kahiya-hiyang kahubaran.
- *Moreset* (מוֹרֶשֶׁת): Iniugnay sa *me'orashah* ("ipinagkasundo sa kasal") o *morashah* ("pag-aari/pamamaalam na kaloob"); ipamimigay bilang pamamaalam na dote ng kasal sa mga mananakop.

4. Mga Espirituwal na Katotohanan at Pagsasabuhay

- **Pagkakaisa ng Maliliit na Propeta:** Ang labindalawang balumbon ay bumubuo ng isang dramatikong aklat na sumusulong sa pamamagitan ng:
- Tapat na pag-ibig ng Diyos laban sa espirituwal na pangangalunya (Oseas).
- Ang Araw ng Panginoon (Joel).
- Soberanong katarungan sa lahat ng bansa (Amos).
- Paghatol sa malalapit na kamag-anak dahil sa kapalaluan (Obadias).
- Walang humpay na awa sa mga Gentil (Jonas).
- Ang Mesiyas at ang nalalabi (Micas).
- Walang humpay na paghihiganti laban sa mga mapang-aping imperyo ng daigdig (Nahum).
- Pamumuhay sa pamamagitan ng pananampalataya sa mga panahon ng krisis (Habakuk).
- Pandaigdigang paghatol sa sansinukob (Zefanias).
- Muling pagtatayo ng templo (Hagai).
- Ang Bagong Jerusalem at makaharing pagkasaserdote (Zacarias).
- Pagpapanumbalik ng taos-pusong pagsamba (Malakias).
- **Ang Prinsipyo ng Pagpapakahulugan: Salamin at Bintana:**
- *Ang Salamin:* Dapat basahin ng mga pastor ang mga sumbong ng propeta upang matukoy ang sarili nilang mga kasalanan: paimbabaw na pagsamba, nakompromisong pamumuno, pagtitiwala sa sariling pananalapi, at moral na katiwalian.
- *Ang Bintana:* Pagtanaw lampas sa paghatol patungo sa sukdulang layunin ng Diyos kay Cristo: ang paglikha ng isang dinalisay at mapagpakumbabang nalalabi (ang iglesya) na lumalakad sa katarungan, habag, at pagpapakumbaba (Micas 6:8).
- **Ang Anyo at Kilos ng Propeta (Micas 1:8):**

- Bago maipangaral ng isang propeta ang paghatol sa iba, kailangan muna niyang maranasan ang matinding dalamhati at pagsisisi para sa kanyang bayan.
- Si Micas ay lumakad nang nakayapak at hubad tulad ng isang bihag, na umaalulong na parang asong-gubat at tumitili na parang kuwago. Ang tunay na makahulang ministeryo ay nagtataglay ng luha ng pusong wasak dahil sa patay na pagsamba.
- **Lubusang Paghatol, Lubusang Pagpapanumbalik:**
- Walang iniwang burol ng idolatriya ang paghatol ng Diyos na hindi ginalaw; kaya naman, ang Kanyang nagliligtas na biyaya kay Cristo ay lubusang aabot sa bawat liblib na nayon, bayan, at iglesya (mula Jerusalem hanggang Salima at Karonga).

Gabay sa Kasulatan

Mga Bahagi ng Kasulatan na Binanggit sa Mensahe

Talata	Paano Ginamit	Saan	Ang Natutuhan o Binigyang-diin ni Pastor Kim Mula Rito	Antas ng Katiyakan
Mikas 1:1–9	Binasa at ipinaliwanag sa sariling salita	Propetikong Panaghoy at Paglalaro ng Salita	Ang pagbaba ng Panginoon ng mga Hukbo mula sa Kanyang makalangit na tahanan upang hatulan ang Samaria at Jerusalem dahil sa tiwaling pagsamba at mga matataas na lugar; ang puspos ng pighating pagtugon ni Mikas sa pamamagitan ng panaghoy (nakayapak, hubad, parang asong-gubat [jackal], parang kuwago).	Mataas
Mikas 1:10–14	Sinipi at ipinaliwanag sa sariling salita	Propetikong Panaghoy at	Mga propetikong paglalaro ng salita sa mga bayan ng Shefela (Gat, Bet	Mataas

Talata	Paano Ginamit	Saan	Ang Natutuhan o Binigyang-diin ni Pastor Kim Mula Rito	Antas ng Katiyakan
		Paglalaro ng Salita	Ofra, Safir, Lakis, Moreset Gat) na nagpapakitang ang pagtitiwala sa sarili, pagmamalaki sa lakas ng hukbo, at huwad na kapanatagan ay mauuwi sa kahihiyan sa ilalim ng pagsalakay ng Asiria.	
2 Hari 14:23–29	Binasa nang buo	Makasaysayang Konteksto: Kasaganaan	Ang makasaysayang tagpuan ng 41 taong paghahari ni Jeroboam II: ang muling pagbawi ng Israel sa teritoryo nito mula Lebo Hamat hanggang sa Dagat na Patay gaya ng ipinropesiya ni Jonas na anak ni Amitai; kapayapaan at paglago ng ekonomiya bago ang pagbagsak.	Mataas
Oseas 1:1	Binanggit at ginamit bilang pangkalahatang konteksto	Makasaysayang Konteksto / Paghahambing sa Ika-8 Siglo	Nagtatakda ng kasabayang panahon noong ika-walong siglo kasama ang mga hari ng Juda at Israel; tumatalakay sa espirituwal na pangangalunya at kawalang-katapatan sa tipan sa panahon ng kasaganaan.	Mataas
Amos 1:1	Binanggit at ginamit bilang	Makasaysayang Konteksto /	Nagtatakda ng konteksto noong ika-walong siglo sa ilalim nina Uzias at	Mataas

Talata	Paano Ginamit	Saan	Ang Natutuhan o Binigyang-diin ni Pastor Kim Mula Rito	Antas ng Katiyakan
	pangkalahatang konteksto	Paghahambing sa Ika-8 Siglo	Jeroboam II; kinakaharap ang kawalan ng katarungan sa lipunan at ipinapahayag ang soberanya ng Diyos sa mga bansa.	
Mikas 5:2 (binanggit bilang Mateo 1)	Pahiwatig na binanggit	Ang Labindalawa Bilang Isang Nagkakaisang Aklat	Propesiya tungkol sa kapanganakan ng Mesiyas sa Betlehem at ang pagpapanumbalik ng Mesiyanikong kaharian.	Mataas
Habakuk 2:4	Sinipi	Ang Labindalawa Bilang Isang Nagkakaisang Aklat	"Ang matuwid ay mabubuhay sa pamamagitan ng pananampalataya," na nagsisilbing pangunahing tema ng Habakuk at ang saligang talata na sinipi sa Bagong Tipan.	Mataas
Jonas 1–4	Pahiwatig na binanggit	Ang Labindalawa Bilang Isang Nagkakaisang Aklat	Ang walang humpay na awa ng Diyos na ipinagkaloob sa paganong Nineve nang sila ay magsisi.	Mataas
Nahum 1–3	Pahiwatig na binanggit	Ang Labindalawa Bilang Isang Nagkakaisang Aklat	Ang walang humpay na paghihiganti ng Diyos at lubos na pagkawasak ng Nineve isang daang taon pagkatapos ni Jonas dahil sa muling paghihimagsik; biblikal na saligan para sa Pahayag.	Mataas

Talata	Paano Ginamit	Saan	Ang Natutuhan o Binigyang-diin ni Pastor Kim Mula Rito	Antas ng Katiyakan
Obadias 1–21	Pahiwatig na binanggit	Ang Labindalawa Bilang Isang Nagkakaisang Aklat	Ang paghatol ng Diyos sa Edom (ang pinakamalapit na angkan ng Israel) dahil sa kapalaluan at pagmamataas.	Mataas
Joel 1–3	Pahiwatig na binanggit	Ang Labindalawa Bilang Isang Nagkakaisang Aklat	Ang Araw ng Panginoon bilang isang malawak at pangkalahatang katotohanan ng paghatol at kaligtasan.	Mataas
Zefanias 1–3	Pahiwatig na binanggit	Ang Labindalawa Bilang Isang Nagkakaisang Aklat	Pansansinukob at malawakang paghatol laban sa lahat ng kasamaan at kawalang-pagkilala sa Diyos.	Mataas
Hagai 1–2	Pahiwatig na binanggit	Ang Labindalawa Bilang Isang Nagkakaisang Aklat	Pangitain pagkatapos ng pagkabihag para sa muling pagtatayo ng templo.	Mataas
Zacarias 1–14	Pahiwatig na binanggit	Ang Labindalawa Bilang Isang Nagkakaisang Aklat	Pangitain ng Bagong Jerusalem at ng maharlikang pagkasaserdote.	Mataas
Malakias 1–4	Pahiwatig na binanggit	Ang Labindalawa Bilang Isang Nagkakaisang Aklat	Pangitain ng pinanumbalik at dalisay na pagsamba ayon sa tipan, at ang karangalang nararapat sa Diyos bilang Ama.	Mataas

Talata	Paano Ginamit	Saan	Ang Natutuhan o Binigyang-diin ni Pastor Kim Mula Rito	Antas ng Katiyakan
Amos 9:11	Pahiwatig na binanggit	Paghahambing sa mga Propeta noong Ika-8 Siglo	Ang pangako ng Diyos na muling itayo ang bumagsak na kubol (kanlungan) ni David para sa tinubos na bayan.	Mataas
Oseas 3:1–5	Pahiwatig na binanggit	Paghahambing sa mga Propeta noong Ika-8 Siglo	Ang pag-uutos ng Diyos kay Oseas na bawiin ang di-tapat na si Gomer bilang buháy na larawan ng nagpapanumbalik na pag-ibig ng Diyos (*shuv*).	Mataas

Makasaysayan at Biblikal na Tagpuan

Nanghula si Mikas noong panahon ng paghahari nina Jotam, Ahaz, at Hezekias, mga hari ng Juda (huling bahagi ng ika-walong siglo BC, mga 735–700 BC), kasabay ni Isaias sa Juda at nina Oseas at Amos sa hilaga. Ang naunang salinlahi sa ilalim nina Jeroboam II (789–748 BC) at Uzias (758–743 BC) ay nakasaksi ng hindi pa nararanasang paglawak ng teritoryo, yaman mula sa kalakalan, at mga tanggulang militar dahil sa pansamantalang panloob na kahinaan ng Imperyo ng Asiria (2 Hari 14:23–29). Gayunman, nagbunga ang kasaganaan ng espirituwal na pagkabulok: pagsambang may halong paganismo sa mga lokal na matataas na lugar, katiwalian sa pamunuan ng mga saserdote at pinuno, pagsasamantala sa mahihina, at pakikipag-alyansa sa mga paganong kapangyarihan. Nang muling lumakas ang Bagong Imperyo ng Asiria sa ilalim ni Tiglat-pileser III at sumulong pakanluran, nawasak nang lubusan ang Hilagang Israel (722 BC), at pagkatapos ay nilusob naman ni Senaquerib ang mga napapaderang bayan sa kaburulan ng Juda (701 BC), na nagbanta maging sa mismong Jerusalem.

Mga Pangunahing Aplikasyon at Tematikong Pag-uugnay

Binibigyang-diin ni Pastor Kim ang ilang mahahalagang teolohikong ugnayan:

1. **Ang Labindalawa Bilang Isang Aklat:** Ang Maliliit na Propeta ay hindi magkakahiwalay na bahagi ng kasaysayan. Umuusad ang mga ito mula sa kawalang-katapatan sa tipan (Oseas) patungo sa pangkalahatang paghatol at pagpapanibago,

na umaabot sa teolohikong kasukdulan sa paglalarawan ni Mikas tungkol sa nalabi at sa Mesiyas.

2. **Propetikong Hermeneutika (Salamin at Dungawan):** Ang mga propetikong sakdal ay kailangang magsilbi muna bilang *salamin* para sa pastor at iglesya sa ngayon, na naglalantad ng kasakiman, pagtitiwala sa sarili, at pagsamba na may halong paganismo. Pagkatapos lamang nito magsisilbi ang mga ito bilang *dungawan* ng pag-asa, na tumitingin kay Cristo, na Siyang lumilikha ng bagong nalabing iglesya.
3. **Tunay na Propetikong Paglilingkod:** Ang propesiya ay hindi paghahambog na panghuhula sa hinaharap; nagsisimula ito sa malalim na pighati at panalanging pamamagitan kung saan nakikibahagi ang propeta sa kalagayan ng bumabagsak na bayan (Mikas 1:8).
4. **Ang Kabalintunaan ng Makalamang Kapanatagan:** Bawat bayang binanggit sa Mikas 1:10–14 ay nagtiwala sa kalakasang ipinapahiwatig ng kanilang pangalan (kagandahan, mga kabayong pandigma, kapanatagan sa pag-aasawa), ngunit ang bawat isa ay nauwi sa alabok at hubad na pagkabihag. Kung saan lubos ang paghatol, magiging lubos din ang biyaya ng Diyos.

Mga Posibleng Bahagyang Pagkakamali at Napansing Hindi Tiyak

- **Mateo 1 laban sa Mateo 2:5–6:** Sinabi ni Pastor Kim na ang propesiya ni Mikas tungkol sa kapanganakan ng Mesiyas sa Betlehem (Mikas 5:2) ay sinipi sa "Mateo 1." Ang eksaktong sipi ay matatagpuan sa Mateo 2:5–6 (ang Mateo 1 ay naglalaman ng talaan ng mga ninuno at ng sipi mula sa Isaias 7:14).
- **Bilang ng Pagkasipi sa Hebreo:** Binanggit ni Pastor Kim na "sinipi ito ng Aklat ng mga Hebreo [Habakuk 2:4] nang tatlong beses sa Bagong Tipan." Ang pariralang "ang matuwid ay mabubuhay sa pamamagitan ng pananampalataya" ay lumilitaw nang tatlong beses sa buong Bagong Tipan: Roma 1:17, Galacia 3:11, at Hebreo 10:38.
- **Kahulugan ng Gat:** Iniugnay ni Pastor Kim ang Gat sa "sabihin" o "ipahayag" (*taggidu*). Sa lingguwistika, ang salitang Hebreo para sa "sabihin" ay *nagad* (sa anyong hiphil, *al-taggidu*), na katunog ng *Gat* (na literal na nangangahulugang "pisaan ng ubas"). Ang talata ay isang sinadyang paglalaro sa tunog ng mga salita (*begat al-taggidu*).
- **Bahagyang Pagkakamali sa Petsa habang Nagbabasa:** Sa 2 Hari 14:23, nakatala sa teksto ang "ikalabinlimang taon ni Amazias," na nalinaw pagkatapos ng unang kalituhan sa transkripsyon na nagsabing "ika-50."

Pag-aaral ng mga salita

1. Adonai Tzevaot (אֲדֹנָי צְבָאוֹת)

- **Binigkas na Anyo:** Adonai Tzevaot / Adonai Zeva'ot
- **Transliterasyon:** *ʾĂdōnāy Ṣəḇāʾôṯ*
- **Orihinal na Titik:** אֲדֹנָי צְבָאוֹת
- **Kahulugang Ibinigay ni Pastor Kim:** "Ang Panginoon ng mga Hukbo," ang makalangit na Hari, Soberanong Tagapamahala, Matuwid na Hukom, at Pinuno ng mga makalangit na hukbo na bumababa mula sa Kanyang makalangit na palasyo upang hatulan ang di-tapat na pagsamba at tubusin ang Kanyang bayang sakop ng tipan.
- **Talata:** Mikas 1:3; nag-uugnay na tema sa kabuuan ng Maliliit na Propeta.
- **Pamagat ng Bahagi:** Ang Labindalawang Propeta Bilang Isang Nagkakaisang Aklat.

2. Shuv (שׁוּב)

- **Binigkas na Anyo:** shuv
- **Transliterasyon:** *šûḇ*
- **Orihinal na Titik:** שׁוּב
- **Kahulugang Ibinigay ni Pastor Kim:** "Bumalik" o "magsisi." Inuutusan ng Diyos ang Israel na bumalik sa Kanya, na may pangakong babalik Siya sa kanila; ang sentral na teolohikong tema ng mensahe ni Oseas tungkol sa pagpapanumbalik ng tipan.
- **Talata:** Oseas (pangkalahatang tema, hal., Oseas 6:1; 14:1).
- **Pamagat ng Bahagi:** Paghahambing sa mga Propeta noong Ika-walong Siglo: Oseas, Amos, at Mikas.

3. Tzedeq / Tzedaqah (צֶדֶק / צְדָקָה)

- **Binigkas na Anyo:** tzedeq o tzedaqah
- **Transliterasyon:** *ṣeḏeq* / *ṣəḏāqāh*
- **Orihinal na Titik:** צֶדֶק / צְדָקָה
- **Kahulugang Ibinigay ni Pastor Kim:** "Katuwiran" at "katarungan." Ang soberanong kahilingan ng Diyos sa Israel at sa lahat ng nakapaligid na bansa sa Aklat ng Amos.
- **Talata:** Amos (hal., Amos 5:24).

- **Pamagat ng Bahagi:** Paghahambing sa mga Propeta noong Ika-walong Siglo: Oseas, Amos, at Mikas.

4. Ambuye

- **Binigkas na Anyo:** ambuye
- **Wika:** Chichewa (Bantu na wika sa Malawi/Zambia)
- **Kahulugang Ibinigay ni Pastor Kim:** "Panginoon," "Guro," o "May-ari." Ginamit ayon sa konteksto upang ipaliwanag ang pangunahing tanong ni Amos sa iglesya: "Sino ang inyong tunay na panginoon at Panginoon?"
- **Talata:** Amos 1 (inilapat ayon sa kaisipan).
- **Pamagat ng Bahagi:** Paghahambing sa mga Propeta noong Ika-walong Siglo: Oseas, Amos, at Mikas.

5. Gath / Taggidu (תַּגִּידוּ / גַּת)

- **Binigkas na Anyo:** Gath
- **Transliterasyon:** *Gat* / *taggîḏû*
- **Orihinal na Titik:** תַּגִּידוּ / גַּת
- **Kahulugang Ibinigay ni Pastor Kim:** Itinuro ni Pastor Kim na ang Gath sa Hebreo ay nangangahulugang "sabihin" o "ipahayag".
- **Talata:** Mikas 1:10.
- **Pamagat ng Bahagi:** Propetikong Panaghoy at Paglalaro ng Salita sa mga Bayan ng Juda.

6. Beth Ophrah (בֵּית לְעַפְרָה)

- **Binigkas na Anyo:** Beth Ophrah / Beth Aphrah
- **Transliterasyon:** *Bêṯ lə‘afrāh*
- **Orihinal na Titik:** בֵּית לְעַפְרָה
- **Kahulugang Ibinigay ni Pastor Kim:** "Bahay ng alabok." Inuutusan ni Mikas ang mga naninirahan na magpagulong-gulong sa alabok (*‘āfār*), na nagpapahiwatig ng matinding pighati, kahihiyan, at pagluluksa sa ilalim ng paghatol.
- **Talata:** Mikas 1:10.
- **Pamagat ng Bahagi:** Propetikong Panaghoy at Paglalaro ng Salita sa mga Bayan ng Juda.

7. Shaphir (שָׁפִיר)

- **Binigkas na Anyo:** Shaphir
- **Transliterasyon:** *Šāfîr*
- **Orihinal na Titik:** שָׁפִיר
- **Kahulugang Ibinigay ni Pastor Kim:** "Kagandahan" o "kaaya-aya." Ang kabalintunaang pagkakaiba na ang bayang ito ng kagandahan ay hahantong sa kahiya-hiya at hubad na pagkabihag.
- **Talata:** Mikas 1:11.
- **Pamagat ng Bahagi:** Propetikong Panaghoy at Paglalaro ng Salita sa mga Bayan ng Juda.

8. Moresheth Gath (מוֹרֶשֶׁת גַּת)

- **Binigkas na Anyo:** Moresheth Gath
- **Transliterasyon:** *Môrešeṯ Gaṯ*
- **Orihinal na Titik:** מוֹרֶשֶׁת גַּת
- **Kahulugang Ibinigay ni Pastor Kim:** Iniugnay sa "nakipagtipan" (*me'ōrāśāh* / kasintahan o mapapangasawa) at "pag-aari." Ang bayan ay ibibigay bilang pabaong handog sa pamamaalam para sa mga sumasalakay na hukbo.
- **Talata:** Mikas 1:14.
- **Pamagat ng Bahagi:** Propetikong Panaghoy at Paglalaro ng Salita sa mga Bayan ng Juda.

Mga lugar at takdang panahon

Mga Lugar at Kronolohiya

Mga Lugar na Binanggit

Pangalan ng Lugar	Ang Nangyari Doon, Ayon sa Itinuro	Kasalukuyan / Kinikilalang Lokasyon	Talata sa Biblia
Samaria	Kabisera ng Hilagang Israel; sentro ng tiwali at sinkretistikong pagsamba sa matataas na lugar; target ng banal na pagkawasak sa pamamagitan ng Asiria.	Sebastia, hilaga ng Nablus, West Bank	Mikas 1:1, 5–6; 2 Hari 14:23; 17:5–6

Pangalan ng Lugar	Ang Nangyari Doon, Ayon sa Itinuro	Kasalukuyan / Kinikilalang Lokasyon	Talata sa Biblia
Jerusalem	Kabisera ng Timog Juda; sentro ng templo at palasyo ng hari; hinatulan dahil sa idolatriya sa matataas na lugar; nilusob hanggang sa mismong pintuan nito.	Jerusalem, Israel	Mikas 1:1, 5, 9, 12
Lebo Hamath	Hilagang hangganan ng naibalik na teritoryo ng Israel sa ilalim ni Jeroboam II.	Hilagang pasukan ng Libis ng Beqaa / kasalukuyang rehiyon ng Lebanon at Syria	2 Hari 14:25
Dead Sea (Dagat ng Araba)	Timog na hangganan ng paglawak ng teritoryo ng Israel sa ilalim ni Jeroboam II.	Dagat na Patay, hangganan ng kasalukuyang Israel at Jordan	2 Hari 14:25
Damascus	Kabisera ng Syria na nabawi o napasuko ni Jeroboam II para sa Israel.	Damascus, Syria	2 Hari 14:28
Gath Hepher	Lugar ng kapanganakan ng propetang si Jonas na anak ni Amitai sa ibabang Galilea.	Khirbet ez-Zurra' / Mashhad, malapit sa Nazaret	2 Hari 14:25
Gath	Lungsod ng mga Filisteo; ginamit sa laro ng mga salita ni Mikas: "Huwag ninyo itong sasabihin sa Gat."	Tell es-Safi, Israel	Mikas 1:10
Beth Ophrah (Beth-le-aphrah)	Bayan sa Shepela na itinakdang magpagulong-gulong sa alabok; "bahay ng alabok."	Mababababang burol ng Judea (pinagtatalunan ang eksaktong lugar: et-Taiyibeh)	Mikas 1:10
Shaphir	Bayan sa paanan ng kaburulan ng Juda na ang kahulugan ay "kagandahan"; itinakda sa hubad na pagkabihag at kahihiyan.	Malapit sa kasalukuyang rehiyon ng Tel Tzafit / Wadi es-Saffi	Mikas 1:11

Pangalan ng Lugar	Ang Nangyari Doon, Ayon sa Itinuro	Kasalukuyan / Kinikilalang Lokasyon	Talata sa Biblia
Lachish	Pangunahing lungsod ng mga karwaheng pandigma sa Juda; nag-angkat ng mga kabayong Egipcio; tinawag na "karwahe ng kasalanan."	Tel Lachish (Tell ed-Duweir), Israel	Mikas 1:13
Moresheth Gath	Bayang sinilangan ni Mikas sa paanan ng kaburulan ng Juda; ibinigay bilang pamamaalam na regalo.	Tel Goded (Tell ej-Judeideh), malapit sa Beit Guvrin	Mikas 1:1, 14
Nineveh	Kabisera ng Imperyo ng Asiria; nagsisi sa pangangaral ni Jonas; nawasak makalipas ang 100 taon sa ilalim ni Nahum.	Mosul, hilagang Iraq	Jonas 3; Nahum 1–3
Babylon	Malayong imperyo na ibinangon upang magsagawa ng banal na paghatol; hinatulan dahil sa kapalaluan sa Habakuk.	Hillah, Lalawigan ng Babil, Iraq	Habakuk 1:6
Edom	Kalapit na kapatid na lahi ng Israel na hinatulan sa Obadias dahil sa kapalaluan.	Timog Jordan / Bundok Seir	Obadias 1

Kronolohiya ng mga Pangyayaring Binanggit

Petsa (Pastor Kim / Batay sa Biblia)	Pangyayari	Talata sa Biblia / Sanggunian sa Kasaysayan
mga 850–750 BC	Panahon ng mga naunang propeta sa ministeryo at kanon: Elias, Eliseo, maagang Jonas, Joel, at Obadias.	Visual 124; 2 Hari 13–14
mga 789–748 BC	Paghahari ni Jeroboam II na anak ni Jehoash sa Hilagang Israel (41 taon); malawakang pagbawi ng teritoryo mula sa Lebo Hamat hanggang sa Dagat na Patay noong	2 Hari 14:23–29

Petsa (Pastor Kim / Batay sa Biblia)	Pangyayari	Talata sa Biblia / Sanggunian sa Kasaysayan
	pansamantalang humina ang pamamahala sa loob ng Asiria.	
mga 758–743 BC	Paghahari ni Uzia (Azaria) sa Juda; kasabay na pagpapalawak ng teritoryo at pagpapatibay ng mga tanggulan patimog patungo sa Araba.	2 Hari 14:22; 15:1–7; 2 Cronica 26
mga 745–727 BC	Pagbangon ng hari ng Bagong Asiria na si Tiglat-pileser III; simula ng marahas na kampanyang militar pakanluran; pagwawakas ng ginintuang panahon ng Israel.	2 Hari 15:19, 29; Visual 128
mga 740–700 BC	Propetikong ministeryo nina Oseas, Amos, Mikas, at Isaias na tumutugon sa espirituwal na pangangalunya, kawalan ng katarungan, at katiwalian ng pamumuno.	Oseas 1:1; Amos 1:1; Mikas 1:1; Isaias 1:1
mga 735–732 BC	Krisis ng Siro-Efraimita: ang koalisyong laban sa Asiria ng Aram (Rezin) at Israel (Peka) ay sumalakay sa Juda (Ahaz) dahil sa pagtanggi nitong makipag-alyansa.	2 Hari 16:5; Isaias 7:1–14
722 BC	Pagbagsak ng Samaria at pagkawasak ng Hilagang Kaharian ng Israel sa kamay nina Salmaneser V at Sargon II; malawakang pagpapatapon sa mga Israelita.	2 Hari 17:1–6; Visual 134
701 BC	Kampanya ni Senakerib laban sa mga pinatibay na lungsod ng Juda (kabilang ang Lakis at Moreshet); sumulong ang hukbo ng Asiria hanggang sa mga pintuan ng Jerusalem.	Mikas 1:9–16; 2 Hari 18:13–17
mga 612 BC	Ganap na pagbagsak at pagkawasak ng Nineve, na tumupad sa propesiya ni Nahum (mga 100 taon pagkatapos ng henerasyon ni Jonas).	Aklat ng Nahum
mga 586 BC	Pagbagsak ng Jerusalem at pagkawasak ng Templo ni Solomon sa kamay ng Babilonia.	2 Hari 25; Jeremias 52

Balangkas ng aral

Panimula sa Aklat ng Mikas at sa Maliliit na Propeta

Pangunahing Talata: Mikas 1:1–9 (kasama ang 2 Hari 14:23–29 at Mikas 1:10–14)
Ang Pangunahing Kaisipan: Inilalantad ng salita ng propesiya ang ating huwad na kapanatagan at sirang pagsamba bilang salamin ng pagsisisi, habang nagsisilbi itong bintana ng pag-asa na nagtuturo sa Mesiyas na lubos na nagpapanumbalik sa Kanyang mapagpakumbabang nalabi.

Unang Bahagi: Ang Labindalawang Propeta ay Bumubuo ng Isang Kuwento ng Pagtubos

- **Kasulatan:** Mikas 1:1; 5:2; Habakuk 2:4; Jonas 3–4; Nahum 1–3
- **Pang-unawa:** Ang labindalawang Maliliit na Propeta ay hindi labindalawang aklat na walang kaugnayan sa isa't isa. Nagpapahayag sila ng iisang kuwento: mula sa kawalang-katapatan ng Israel (Oseas) hanggang sa pangkalahatang pagpapanumbalik. Sa pinakasentro ay nakatayo si Mikas, ang "maliit na Isaias," na direktang nagtuturo sa Mesiyas na isisilang sa Betlehem at sa pag-iingat sa isang tapat na nalabi.
- **Mga Pansuportang Visual:** Visual 115, Visual 116, Visual 117

Ikalawang Bahagi: Ang Materyal na Kasaganaan ay Maaaring Bumulag sa Atin sa Espirituwal na Panganib

- **Kasulatan:** 2 Hari 14:23–29; Mikas 1:1–5
- **Pang-unawa:** Sa ilalim ni Jeroboam II, lumawak ang mga hangganan ng Israel mula Lebo Hamat hanggang sa Dagat na Patay dahil pansamantalang humina ang Imperyo ng Asiria. Naranasan ng mga tao ang kapayapaan at kayamanan, ngunit ang kanilang mga punong kamalig ay nagbunga ng hungkag na pagsamba at idolatriya sa matataas na lugar. Nang muling lumakas ang Asiria, gumuho ang kanilang huwad na kapanatagan.
- **Mga Pansuportang Visual:** Visual 128, Visual 130, Visual 131, Visual 135

Ikatlong Bahagi: Tatlong Tinig, Isang Mensahe para sa Puso

- **Kasulatan:** Oseas 1:1–2; Amos 5:24; Mikas 3:1–4; 6:8

- **Pang-unawa:** Tinutugunan ng tatlong propeta noong ikawalong siglo ang tatlong malalalim na kabiguan: Nagtatanong si Oseas, "Sino ang iyong tunay na Asawa?" at tinatawagan ang mga pusong hindi tapat na manumbalik (*shuv*); nagtatanong si Amos, "Sino ang iyong tunay na Panginoon (*Ambuye*)?" at humihingi ng katarungan (*tzedaqah*); inilalantad naman ni Mikas ang mga tiwaling pinuno at itinuturo ang Diyos bilang ang tunay na Pastol at dumarating na Hari.
- **Mga Pansuportang Visual:** Visual 138, Visual 119

Ikaapat na Bahagi: Umiiyak ang Propeta Bago Siya Mangaral

- **Kasulatan:** Mikas 1:8–9
- **Pang-unawa:** Nang makita ni Mikas ang dumarating na paghatol, hindi siya nagdiwang. Hinubad niya ang kanyang panlabas na kasuotan, lumakad na nakayapak na parang aliping bihag, at umatungal na gaya ng asong-gubat sa gabi. Ang tunay na ministeryo ng pastor at propeta ay nagsisimula sa luha at pamamagitan dahil sa kalunus-lunos na kalagayan ng iglesya.

Ikalimang Bahagi: Babagsak ang Huwad na Kapanatagan, ngunit Ganap ang Pagpapanumbalik

- **Kasulatan:** Mikas 1:10–14
- **Pang-unawa:** Ginamit ni Mikas ang kahulugan ng mga pangalan ng mga bayan sa Juda: ang Safir ("kagandahan") ay hinubaran, at napatunayan ng Lakis ("lungsod ng mga karwahe") na ang mga inangkat nitong kabayo ay hindi makapagliligtas dito mula sa banal na apoy ng Diyos. Gayunman, kung paanong ang disiplina ng Diyos ay umabot sa bawat bayan, ang Kanyang nagpapanumbalik na biyaya kay Jesu-Cristo ay umaabot din sa bawat nayon, pamayanan, at bansa.
- **Mga Pansuportang Visual:** Visual 137

Pagtatapos na Pagtugon

Suriin ang inyong puso sa harapan ng Diyos:

1. **Ang Salamin:** Saan kayo umaasa sa halip na sa Diyos? Sa pera ba, mga gusali, reputasyon, o mga koneksyon sa tao?
2. **Ang Bintana:** Tumingin kayo lampas sa inyong kahinaan patungo kay Jesu-Cristo. Magsisi nang lubusan, at lumakad nang may pagpapakumbaba kasama ng inyong Diyos bilang bahagi ng Kanyang pinanumbalik na nalabi.

Gabay sa pag-aaral

Pangunahing Katotohanan

Tinatawag ng Diyos ang Kanyang iglesya na basahin ang Maliliit na Propeta hindi lamang bilang sinaunang kasaysayan, kundi bilang isang salamin na naglalantad ng huwad na kapanatagan at tiwaling pagsamba, at bilang isang bintana na naghahayag sa Mesiyas na nag-iingat at lubos na nagpapanumbalik sa isang mapagpakumbabang nalabi.

Susing talata

> “Dahil sa pagkawasak ng Samaria, iiyak ako at hahagulgol. Maglalakad ako nang nakapaa at nakahubad. Aalulong ako tulad ng asong-gubat at tataghoy akong tulad ng kuwago. Sapagkat ang pagkagiba ng Samaria ay parang sugat na hindi na gagaling, at mangyayari din ito sa Juda hanggang sa Jerusalem na siyang kabisera na lungsod ng aking mga kababayan.” (Mikas 1:8–9, ASND)

Mga Tala sa Konteksto

1. **Ang Aklat ng Labindalawa:** Sa mga sinaunang Hebreong Biblia, ang labindalawang Maliliit na Propeta ay magkakasamang isinulat sa iisang balumbon na tinatawag na *Ang Labindalawa*. Sa halip na magkakahiwalay na bahagi, sinusundan ng mga ito ang isang maingat na tematikong paglalakbay: ang pagkasira ng tipan, banal na disiplina, pangkalahatang paghatol, at ganap na pagpapanumbalik sa pamamagitan ng Mesiyas.
2. **Ang Panahon ni Jeroboam II (mga 789–748 BC):** Inilalarawan sa 2 Hari 14:23–29 ang isang ginintuang panahon ng pagpapalawak sa hilaga mula sa Lebo Hamat hanggang sa Dagat na Patay. Dahil abala ang Asiria sa mga panloob na alitan, nakaranas ang Israel at Juda ng mabilis na paglago ng ekonomiya. Gayunman, ang kayamanang ito ay nagbunga ng malawakang pang-aapi, maling pagtitiwala sa sarili, at paganong sinkretismo.
3. **Ang Banta ng Bagong Asiria:** Sa loob ng isang henerasyon pagkatapos ni Jeroboam II, muling nabawi ng Asiria ang lakas militar nito sa ilalim ni Tiglat-pileser III. Nawasak ang Samaria noong 722 BC, at kalaunan ay nagmartsa si Senakerib sa mga pinatibay na lungsod sa hangganan ng Juda hanggang sa mismong pintuan ng Jerusalem (701 BC).
4. **Propetikong Paglalaro sa mga Salita sa Mikas 1:** Sa Mikas 1:10–14, ginamit ni Mikas ang literal na kahulugan ng mga pangalan ng mga lokal na bayan sa Shepela

(mababababang burol ng Juda) upang ipakita kung paanong ang kanilang mga ipinagmamalaking katangian ay magiging kanilang kapahamakan: ang Bet Ofra ("bahay ng alabok") ay nagpagulong-gulong sa alabok; ang Safir ("kagandahan") ay napahiya; ang Lakis ("lungsod ng mga karwahe") ay nakitang walang silbi ang mga kabayo nito.

Mga Tanong para sa Talakayan

1. **Pag-unawa sa Kasaysayan:** Basahin ang 2 Hari 14:23–29 kasabay ng Mikas 1:1–5. Bakit nadama ng Israel na panatag na panatag sila sa panahong ito, at ano ang tunay na pagtatasa ng Diyos sa kanilang espirituwal na kalagayan?
2. **Ang Propetikong Salamin:** Ipinaliwanag ni Pastor Kim na ang mga aklat ng propesiya ay unang kumikilos bilang isang *salamin* at pagkatapos ay bilang isang *bintana*. Kapag tumitingin kayo sa Mikas 1, anong mga banayad na uri ng pagtitiwala sa sarili o pormal at hungkag na pagsamba ang nakikita ninyo sa inyong sariling buhay o iglesya?
3. **Ang Puso ng isang Pastol:** Basahin ang Mikas 1:8. Sa halip na matuwa sa dumarating na paghatol, hinubad ni Mikas ang kanyang mga sandalyas at umatungal na gaya ng asong-gubat. Paano hinahamon ng pusong sawi ni Mikas ang paraan ng ating pagtugon sa pagbagsak ng moralidad at pagkabulok ng kultura sa ating paligid?
4. **Saan Natin Inilalagay ang Ating Tiwala?** Hinatulan ni Mikas ang Lakis dahil umasa ito sa mga inangkat na karwaheng pandigma mula sa Egipto sa halip na sa Panginoon (Mikas 1:13). Anong mga makabagong "karwahe" (mga ari-arian, estratehiya, impluwensyang pampulitika) ang tinutuksong sandigan ng mga iglesya at pinuno ngayon?
5. **Pamumuhay Bilang Nalabi:** Sa pamamagitan ng *bintana* ng mga propeta, nakikita natin si Jesu-Cristo, ang ating tunay na Pastol. Sa praktikal na paraan, ano ang hitsura para sa isang small group o lokal na iglesya ang mamuhay bilang tapat at mapagpakumbabang nalabi ng Diyos sa linggong ito?

Buod para sa telepono (WhatsApp)

Ang Maliliit na Propeta ay hindi maalikabok na kasaysayan; ang mga ito ay salamin na naglalantad ng ating huwad na kapanatagan at hungkag na pagsamba, at bintana na naghahayag ng nagpapanumbalik na awa ni Cristo. Nang magkaroon ang Israel ng mga punong kamalig at ligtas na mga hangganan sa ilalim ni Jeroboam II, ang kanilang mga puso ay bumaling sa mga idolo at makalamang kapalaluan. Tulad ni Mikas, dapat tayong

magdalamhati dahil sa nakipagkompromisong pagsamba at tumingin kay Jesus, ang tunay na Pastol na nag-iingat at lubos na nagpapagaling sa Kanyang bayan. *“Dahil sa pagkawasak ng Samaria, iiyak ako at hahagulgol. Maglalakad ako nang nakapaa at nakahubad. Aalulong ako tulad ng asong-gubat at tataghoy akong tulad ng kuwago.” (Mikas 1:8, ASND)*

Panalangin

Isang panalangin para sa “Panimula sa Aklat ng Micas at sa Maliliit na Propeta”

Mikas 1:1-9

Panginoong Makapangyarihan, Hari ng langit,
bumababa kayo mula sa inyong makalangit na tahanan
upang tungtungan ang matataas na dako ng lupa.
Kayo lamang ang Panginoon ng mga bansa
at ang makapangyarihang Hukom ng buong daigdig.
Ibinabagsak ninyo ang mga palalo, malapit man o malayo,
at naghahari kayo sa bawat kapangyarihang pampulitika.

Ngunit kayo rin ang tunay na Asawa ng inyong bayan,
puspos ng tapat na pag-ibig na ayon sa tipan,
at ang tunay na Pastol na umaakay sa inyong kawan.
Walang humpay kayo sa paghihiganti laban sa paghihimagsik,
at walang humpay rin sa habag sa lahat ng nagbabalik-loob sa inyo.
Nang magdusa nang labis ang inyong bayan at walang makatulong sa kanila,
nakita ninyo ang kanilang paghihirap at hindi ninyo binura ang kanilang pangalan,
kundi nangusap kayo sa pamamagitan ng inyong mga lingkod na mga propeta.

Tinitingnan namin ang aming sarili sa salamin ng inyong makapropetang Salita
at ipinapahayag namin ang aming kasamaan at kabulukan.
Sa mga panahon ng kasaganaan ay tumalikod kami sa inyo,
nabigong magbigay-karangalan sa inyo sa aming pagsamba,
at sumira sa tipan sa pamamagitan ng espirituwal na pangangalunya at kawalan ng katarungan.

Gaya ng mga bayan ng Juda, nagtiwala kami sa sarili naming mga karwahe,
nagmamalaki sa aming kapangyarihan, ari-arian, kagandahan, at salapi

sa halip na umasa sa inyo lamang.
Patawarin ninyo ang aming kapalaluan at ang aming mga pagkukulang bilang mga pinuno,
at takpan ninyo ang aming kahihiyan sa pamamagitan ni Jesu-Cristo.

Nagpapasalamat kami sa inyo dahil kung gaano kalubos ang inyong paghatol,
gayundin kalubos ang inyong pagliligtas at pagpapanumbalik.
Pinupuri namin kayo para sa ipinangakong Mesiyas na isinilang sa Betlehem,
na umako ng Araw ng Panginoon para sa amin sa kanyang pagkapako sa krus.
Sa pamamagitan ni Jesu-Cristo, ibinabalik ninyo ang tolda ni David
at ginagawa ninyong bagong nalabi ang inyong iglesya,
upang ang matuwid ay mabuhay sa pamamagitan ng pananampalataya.

Buksan ninyo ang aming mga puso sa inyong nagdurugong puso,
upang manangis kami dahil sa bigong pagsamba sa aming mga iglesya at mga bansa.
Alisin ninyong lahat ang bawat kasalanan at maling pagtitiwala sa loob namin,
at akayin ninyo kami sa pamamagitan ng lubos na pagsisisi tungo sa lubos na
pagpapanumbalik.

Maghari kayo sa gitna ng mga sigalot ng mga bansa,
magbangon kayo ng mga tapat na pinuno at mga tunay na propeta,
at dalhin ninyo ang inyong pagpapanumbalik sa bawat lungsod at malalayong bayan.

Narito po kami, Panginoon.
Sa pagtingin namin sa bintana ng inyong Salita,
nakikita namin ang bayang nalabi na itinalaga ninyong maging kami kay Cristo.
Nagbabalik-loob kami sa inyo nang may mababang kalooban,
upang tunay kayong makilala, maunawaan ang katarungan, at mamuhay nang may
kapakumbabaan kasama ninyo.

Sa pamamagitan ni Jesu-Cristo na aming Panginoon,
ang ipinangakong Pastol at Hari ng bagong nilikha,
sa kanya ang lahat ng kaluwalhatian magpakailanman.
Amen.

Pagpapala

Nawa ang Panginoon, na nagliligtas sa kanyang mga nalabi sa pamamagitan ng biyaya,
ay magkaloob sa inyo ng tunay na pagkakilala sa Diyos,
magturo sa inyo na maunawaan at isabuhay ang kanyang katarungan,
at umakay sa inyo na mamuhay nang may kapakumbabaan kasama niya, ngayon at

magpakailanman.
Amen.[1]

---

[1] Hango sa Mikas 6:8.

Mga talata sa Kasulatan na pinagbatayan ng panalanging ito: Mikas 1:1-9; Mikas 1:10-15; Mikas 5:2; Mikas 6:8; 2 Mga Hari 14:23-28; Habakuk 2:4; Amos 9:11; Hoseas 1:1.

Isang panalanging isinulat sa tulong ng AI upang samahan ang lektyur ni Pastor Hoon Kim. Hindi ito ang kanyang sariling mga salita. Ibinahagi noong Nobyembre 12, 2026, bago ang buong pagsusuri.

Pagsusulit sa pagbabalik-aral

Mga Tanong

1. **Multiple Choice:** Ayon sa lektura, bakit dapat basahin ang labindalawang Nakababatang Propeta bilang iisang pinag-isang akda?
2. A) Dahil iisang propeta lamang ang sumulat sa kanilang lahat.
3. B) Dahil sinusubaybayan ng mga ito ang isang malinaw na tematikong pag-usad mula sa pagkabigo sa tipan patungo sa pansansinukob na pagpapanumbalik sa Mesiyas.
4. C) Dahil isinulat silang lahat noong panahon ng pagkabihag sa Babilonia.
5. D) Dahil mga paganong bansang Hentil lamang ang kanilang kinakausap.

1. **Maikling Sagot:** Pangalanan ang dalawang magkatambal na aklat na pumapaligid sa Aklat ni Micas, na nagpapakita ng walang humpay na awa ng Diyos sa Nineve sa isang banda, at ng Kanyang walang humpay na paghihiganti laban sa Nineve pagkaraan ng 100 taon sa kabilang banda.

1. **Multiple Choice:** Sinong hari sa hilaga ang naghari nang apatnapu't isang taon sa Samaria, na nagpalawak ng mga hangganan ng Israel mula sa Lebo Hamat hanggang sa Dagat na Patay ayon sa ipinropesiya ni Jonas na anak ni Amitai?
2. A) Ahab
3. B) Jeroboam na anak ni Nebat
4. C) Jeroboam na anak ni Jehoas (Jeroboam II)
5. D) Oseas

1. **Maikling Sagot:** Anong pandaigdigang kalagayang pampolitika ang nagpahintulot sa Israel at Juda na palawakin ang kanilang teritoryo at tamasahin ang malaking kasaganaan sa ekonomiya noong unang kalahati ng ikawalong siglo BC?

1. **Pagtutugma:** Itugma ang bawat propeta noong ikawalong siglo sa kanyang pangunahing teolohikong tanong at susing tema:
2. 1. Oseas
3. 2. Amos
4. 3. Micas
5. *Mga Tema:*
6. A. "Sino ang tunay na Panginoon (*Ambuye*) ng Israel?" / Katarungang panlipunan at katuwiran (*tzedaqah*)
7. B. "Sino ang tunay na Pastol at Hari ng Israel?" / Katiwalian ng pamumuno at ang darating na Mesiyas
8. C. "Sino ang tunay na Asawa ng Israel?" / Espirituwal na pangangalunya at pagbabalik sa tipan (*shuv*)

1. **Maikling Sagot:** Sa lektura, naglahad si Pastor Kim ng dalawang bahaging balangkas sa pagpapakahulugan para sa pagbabasa ng mga propeta: ang *salamin* at ang *bintana*. Ano ang kinakatawan ng bawat isa para sa iglesya ni Cristo?

1. **Multiple Choice:** Sa Micas 1:8, paano tumugon ang propeta nang makita niya ang pangitain ng banal na paghatol na dumarating sa Samaria at Juda?
2. A) Nagalak siya na wawasakin ng Diyos ang kanyang mga kaaway sa politika.
3. B) Umiyak siya, hinubad ang kanyang mga kasuotan, naglakad nang nakayapak, at umalulong na parang asong-gubat.
4. C) Tumakas siya patungong Tarsis sakay ng barkong Fenicio.
5. D) Agad siyang humiling kay Haring Hezekias para sa mga kuta ng militar.

1. **Maikling Sagot:** Bakit tinukoy ni Micas ang kuta ng lungsod ng Lakis bilang "pasimula ng kasalanan sa Anak na Babae ng Zion" sa Micas 1:13?

1. **Multiple Choice:** Aling tanyag na hula sa Micas ang nagpauna ng lugar ng kapanganakan ng Mesiyas, na natupad kalaunan sa mga ulat ng Ebanghelyo tungkol sa kapanganakan ni Jesus?
2. A) Micas 1:10
3. B) Micas 4:1

4. C) Micas 5:2
5. D) Micas 6:8

1. **Maikling Sagot:** Anong teolohikong kaaliwan ang nakuha ni Pastor Kim mula sa katotohanang umabot ang paghatol ng Diyos sa bawat bayan sa paanan ng bundok sa Micas 1:10–14?

Susi sa Pagwawasto

1. **B**: Sinusubaybayan ng mga Nakababatang Propeta ang isang tematikong pag-usad mula sa paglabag sa tipan patungo sa pansansinukob na pagpapanumbalik kay Cristo (Bahagi: *Ang Labindalawang Propeta Bilang Iisang Pinag-isang Aklat*).
2. **Jonas** (awa) at **Nahum** (paghihiganti) (Bahagi: *Ang Labindalawang Propeta Bilang Iisang Pinag-isang Aklat*).
3. **C**: Jeroboam na anak ni Jehoas, na kilala bilang Jeroboam II [2 Hari 14:23–25] (Bahagi: *Konteksto sa Kasaysayan: Kasaganaan at ang Banta ng Asiria*).
4. Ang **pansamantalang krisis pampolitika sa loob at kahinaan ng Imperyo ng Asiria** (Bahagi: *Konteksto sa Kasaysayan: Kasaganaan at ang Banta ng Asiria*).
5. **1 = C** (Oseas: Asawa / *shuv*); **2 = A** (Amos: Panginoon / *tzedaqah*); **3 = B** (Micas: Pastol / Mesiyas) (Bahagi: *Paghahambing sa mga Propeta noong Ikawalong Siglo*).
6. Inilalantad ng **salamin** ang ating mga personal at pangkagawiang kasalanan sa iglesya, habang inihahayag naman ng **bintana** si Jesu-Cristo at ang ating tunay na pagkakakilanlan bilang pinanumbalik na nalabing iglesya (Bahagi: *Paghahambing sa mga Propeta noong Ikawalong Siglo*).
7. **B**: Nagsisi si Micas alang-alang sa kanyang bayan kalakip ang panaghoy ng katawan: umiiyak, nakayapak, hubad na parang bihag, umaalulong tulad ng asong-gubat at kuwago (Bahagi: *Propetikong Panaghoy at mga Laro sa Salita sa mga Bayan ng Juda*).
8. Ang Lakis ang pangunahing himpilan ng militar ng Juda na **nagtiwala sa mga inangkat na kabayo at karwaheng pandigma mula sa Egipto** sa halip na umasa sa buháy na Diyos (Bahagi: *Propetikong Panaghoy at mga Laro sa Salita sa mga Bayan ng Juda*).
9. **C**: Micas 5:2 (sinipi sa Mateo 2:5–6) (Bahagi: *Ang Labindalawang Propeta Bilang Iisang Pinag-isang Aklat*).
10. **Kung paanong lubusan ang nagpapadalisay na paghatol ng Diyos, gayundin naman kalubos ang Kanyang biyaya at pagpapanumbalik kay Cristo**, na umaabot

sa bawat liblib na nayon, bayan, at kongregasyon (Bahagi: *Propetikong Panaghoy at mga Laro sa Salita sa mga Bayan ng Juda*).

Sa loob ng tatlong minuto

Ang katuruang ito ay pinamagatang Panimula sa Aklat ni Micas at sa Labindalawang Nakababatang Propeta, batay sa Micas kabanata isa, mga talatang isa hanggang siyam, at itinuro ni Pastor Hoon Kim ng N.E.W. Church. Ipinaliliwanag ni Pastor Kim na ang labindalawang Nakababatang Propeta ay hindi mga hiwa-hiwalay na kasulatan, kundi iisang pinag-isang salaysay na nag-uugnay sa Lumang Tipan nang direkta kay Jesu-Cristo. Madalas tawaging maliit na Isaias ang Micas sapagkat naglalaman ito ng mga pangunahing propetikong tema: ang darating na Mesiyas na ipanganganak sa Betlehem, ang nalabi na daraan sa paghatol, at ang maluwalhating pinanumbalik na kaharian. Upang tunay na maunawaan ang Micas, dapat nating maunawaan ang kapanahunan noon. Sa Ikalawang Hari kabanata labing-apat, sa ilalim ni Haring Jeroboam na ikalawa, pinalawak ng Israel ang mga hangganan nito at nagtamasa ng malaking kasaganaan sa ekonomiya at militar. Gayunman, ang kayamanang iyon ang nagbunsod sa mga tao upang lumayo at mahulog sa idolatriya. Di-nagtagal pagkatapos noon, nagsimulang sumulong ang mabagsik at walang-awang imperyo ng Asiria. Sa mapanganib na oras na iyon, nagbangon ang Diyos ng mga propeta. Hinarap ni Oseas ang espirituwal na pangangalunya, kinaharap ni Amos ang katarungang panlipunan, at kinaharap naman ni Micas ang mga tiwaling pinuno, hukom, at pari na nabigong magpastol sa kawan. Ang isang mabuting paglalarawan na ibinahagi ni Pastor Kim ay ang mga aklat ng mga propeta ay nagsisilbing kapwa salamin at bintana. Bilang salamin, ipinapakita ng mga ito ang sarili nating mga kasalanan, ang ating kapalaluan, at ang ating mga espirituwal na pagkabigo. Bilang bintana, binibigyang-daan tayo ng mga ito na makita si Jesu-Cristo at inihahayag kung sino ang nilayon ng Diyos para sa atin bilang Kanyang bayan sa bagong tipan, ang iglesya. Pagdating natin sa Micas kabanata isa, bumababa ang Panginoon ng mga Hukbo mula sa langit dahil naging tiwali ang pagsamba sa Samaria at Jerusalem. Sa halip na maging mapagmataas o walang pakialam, tumugon ang propetang si Micas nang may malalim na emosyonal na pamimighati. Umiiyak siya, naglalakad nang nakayapak tulad ng isang bihag, at nagdadalamhati tulad ng isang kuwago, dala-dala ang bagbag na puso ng Diyos dahil sa mga kasalanan ng mga tao. Kalaunan, gumagamit si Micas ng mga laro sa salita tungkol sa mga bayan ng Juda. Halimbawa, umasa ang lungsod ng Lakis sa mga inangkat na karwahe at kabayo mula sa Egipto sa halip na sa Diyos, kaya tinawag ito ni Micas na karwahe ng kasalanan. Lahat ng ating ipinagmamalaki bukod sa Diyos ay nauuwi sa kahihiyan.

Gayunman, nag-aalok ang Micas ng napakalaking pag-asa sa pamamagitan ng kayariang parang palaman ng tinapay (sandwich structure): kung paanong ang paghatol ng Diyos ay umaabot sa bawat bayan, ang Kanyang mapagbiyayang pagpapanumbalik ay lubusang magpapanibago sa bawat lugar kung saan ang mga tao ay nagbabalik-loob sa Kanya sa tunay na pagsisisi.

Scripture quotations taken from The Holy Bible, New International Version® NIV® Copyright © 1973, 1978, 1984, 2011 by Biblica, Inc.™ Used by permission. All rights reserved worldwide.

Mga talata mula sa Biblia: Biblica® Open Ang Salita ng Diyos™, Copyright © 2009, 2011, 2014, 2025 ng Biblica, Inc., ginamit sa ilalim ng lisensiyang Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 (CC BY-SA 4.0), mula sa open.bible. Scripture quotations: Biblica® Open Ang Salita ng Diyos™, Copyright © 2009, 2011, 2014, 2025 by Biblica, Inc., used under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 license (CC BY-SA 4.0), from open.bible. Original work available for free at www.biblica.com and open.bible.